

Vergelijking wetsvoorstellen: Beke en Di Rupo grotendeels op zelfde spoor

Op 20 juli zette Beke Di Rupo onder druk: vier elementen moesten uit de nota Di Rupo verwijderd worden en inzake BHV zou opnieuw vertrokken worden van de wetsvoorstellen Beke, die een compromis vormden tussen de standpunten van N-VA en PS. Intussen belandden de wetsvoorstellen van zowel Di Rupo als Beke via een gunstige wind op onze werktafel. Een analyse ervan noopt ons tot de vaststelling dat Di Rupo de voorstellen van Beke in belangrijke mate gekopieerd heeft en slechts hier en daar heeft aangepast in een voor de Franstalige partijen gunstige zin. Beke zelf is uiterst royaal tegemoetgekomen aan de francofone eisen, waardoor er van een “propere splitsing” helemaal geen sprake is. Dat Wouter Beke het “hard gespeeld” zou hebben, is bijgevolg een fabeltje.

Wellicht is Beke er in geslaagd om de federale kieskring en het minderhedenverdrag van de agenda te halen, maar wat betreft de tweetalige kieslijsten bestaat er onduidelijkheid, vermits het verbod op tweetalige lijsten in een van de wetsvoorstellen van Di Rupo wel degelijk geschrapt wordt. Ook de regeling van het taalgebruik in Brussel zou zagezegd naar een werkgroep verhuizen. We moeten evenwel vaststellen dat deze kwestie door Beke zelf in detail werd uitgewerkt in een van zijn wetsvoorstellen; de tweetaligheid in Brussel wordt door Beke helemaal op de helling gezet. Di Rupo heeft dit wetsvoorstel in grote mate overgenomen en een aantal knopen doorgemaakt waar Beke onderhandelingsruimte voorzag. Deze belangrijke kwestie is dus allerminst verzonden naar de Griekse kalender.

Dat de federale kieskring en het minderhedenverdrag (voorlopig) uit het debat geweerd worden, kunnen we nauwelijks als een prestatie bestempelen omdat het hier om excessieve Franstalige eisen gaat die helemaal haaks staan op de splitsing: via de invoering van de federale kieskring zou de splitsing in de praktijk ongedaan gemaakt worden en via het minderhedenverdrag zouden de faciliteiten niet alleen fors uitgebreid worden, maar bovendien uitgesmeerd over heel Vlaanderen. Het is duidelijk dat Di Rupo van meet af aan wist dat deze eisen zouden sneuvelen.

1. BHV

1.1 Kieskring BHV:

De wetsvoorstellen van Beke en Di Rupo lijken als twee druppels water op mekaar. Het enige wezenlijke verschil is dat Di Rupo de bijzondere modaliteiten inzake de faciliteitengemeenten in de Grondwet wil betonneren, zodat ze in de toekomst enkel nog via een bijzonder meerderheid kunnen gewijzigd worden. Di Rupo voorziet ook geen wetsvoorstel meer voor de wijziging van de verkiezingen voor de Senaat, vermits deze in zijn nota wordt afgeschaft.

Voor het overige zijn de wetsvoorstellen identiek en concorderend met de nota-Di Rupo die op 4 juli werd voorgesteld:

- volledig afzonderlijke kieskring Vlaams-Brabant (15 zetels) en Brussel (14)
- samenvoegen van de zes faciliteitengemeenten in “kanton Sint-Genesius-Rode”
- mogelijkheid om in deze zes gemeenten voor zowel Brusselse als Vlaams-Brabantse lijsten te stemmen
- kiesdrempel 5%, ook in Brussel
- geen apparentering en nergens lijstenverbindingen mogelijk, ook niet in Brussel
- allicht geen Brusselse Vlaming meer in Kamer
- systeem van coöptatie in Kamer moet “ondervertegenwoordiging” compenseren

Commentaar:

1. De kieskring wordt niet volledig gesplitst: de **zes faciliteitengemeenten** gaan voortaan onderdeel uitmaken van zowel de Brusselse als de Vlaams-Brabantse kieskring. Het gaat niet om inschrijvingsrecht, zoals we dat kennen in Voeren en Komen: de kiezers moeten zich niet eens verplaatsen als ze voor Brusselse lijsten willen stemmen.

Het spreekt vanzelf dat de Franstalige partijen uit Brussel hun campagnes zeer zwaar zullen toespitsen op deze gemeenten, waardoor de Zes nog meer dan vroeger een twistgebied zullen vormen. Het gaat hier om een belangrijke nieuwe stap in de richting van de annexatie van deze gemeenten. Vanuit deze faciliteitengemeenten kan overigens ook voor Vlaamse lijsten in Brussel gestemd worden. Om zelf te kunnen overleven zullen de Brusselse Vlamingen in deze gemeenten campagne komen voeren. Het aantal stemmen voor Vlaams-Brabantse lijsten zou daardoor wel eens verwaarloosbaar klein kunnen worden, wat het francofone argument zal versterken dat deze gemeenten nauwelijks nog een band met Vlaanderen zouden hebben.

2. De faciliteitengemeenten worden vreemd genoeg ook weggerukt uit hun Vlaamse kieskanton en samengebracht in een **kunstmatig kanton** dat uitsluitend uit faciliteitengemeenten zal bestaan. Objectief gezien bestaat daar geen enkele reden voor, maar het is duidelijk dat men de resultaten van deze gemeenten apart wil tellen om de gestage neergang van de Vlaams-Brabantse lijsten in de verf te kunnen zetten. Dit zal trouwens automatisch leiden tot een verminderde campagne van de Vlaams-Brabantse politici in de betrokken gemeenten. Heel symbolisch wordt corridorgemeente Sint-Genesius-Rode tot kantonhoofdplaats uitgeroepen.

3. Zowel volgens het voorstel-Beke als volgens het voorstel-Di Rupo wordt de *“bijzondere modaliteit”* inzake de faciliteitengemeenten voorzien *“om de gewettigde belangen van de Nederlandstaligen en de Franstaligen in de gewezen provincie Brabant te vrijwaren.”* Dit is hoogst leugenachtig. De regeling komt duidelijk tegemoet aan de belangen van bepaalde anderstalige inwoners in de faciliteitengemeenten, maar ze druist manifest in tegen de belangen van de Vlamingen in Brussel. Sterker nog: zij worden voor de Kamer in de steek gelaten. Er komt immers geen apparentering (verbinding) met de lijsten uit Vlaams-Brabant, zoals voorzien was in de Vlaamse splitsingsvoorstellen. Ook kunnen zij zich onderling niet verbinden. Er komt dus geen poolvorming voor de Vlaamse stemmen zoals bij de Brusselse gewestverkiezingen, noch een gewaarborgde vertegenwoordiging. Bovendien wordt het aantal Franstalige stemmen in Brussel kunstmatig en fors (met een paar tienduizenden) opgedreven door de faciliteitenregeling. De kiesdrempel van 5% zonder poolvorming betekent dat een stem voor een Vlaamse partij per definitie een verloren stem is, want alle Vlaamse partijen in Brussel vallen onder deze drempel.

Waar men op electoraal vlak de Franstaligen in de facilititeitengemeenten tot en met verwent, worden de Vlamingen in hun eigen hoofdstad dus helemaal miskend. Di Rupo stelt overigens onomwonden dat de kans reëel is dat *“geen enkele Nederlandstalige partij nog een rechtstreeks verkozen vertegenwoordiger heeft uit de nieuwe kieskring Brussel-Hoofdstad”*, reden waarom het systeem van gecoöpteerde parlementsleden blijft bestaan.

Mogelijk gevolg hiervan is dat de Vlamingen in de toekomst zouden opkomen met een eenheidslijst, maar in het verleden is steeds gebleken dat dit electoraal allerm minst loont. Bovendien zou wellicht enkel de lijsttrekker verkozen zijn, wat onvermijdelijk zou leiden tot stevige ruzies. En dan hebben we het nog niet over de mogelijke uitsluiting van bepaalde partijen.

Veel waarschijnlijker is dat er voor de Kamer met tweetalige lijsten zal gewerkt worden in Brussel, waarbij de Vlamingen, net zoals met de unitaire partijen in BHV tot de jaren '70, afhankelijk zullen zijn van de welwillendheid van de Franstaligen. Gevolg is dat alleen *“Flamands de service”* of zeer onderdanige Vlamingen naar voor zullen geschoven worden, met bovendien een zeer minimale kans op verkiezing.

Om hier tegen in te gaan, heeft het Vlaams Belang inmiddels in Kamer en Senaat een aangepast splitsingsvoorstel ingediend, waarbij de apparentering vervangen wordt door poolvorming voor de twee taalgroepen in Brussel. Dit is allerm minst een onredelijke of overdreven eis, vermits dit systeem in Brussel vandaag al probleemloos wordt toegepast, niet alleen bij de gewestverkiezingen, maar ook bij de Europese en de Senaatsverkiezingen.

1.2 Gebruik der talen in de zes randgemeenten / omzendbrief Peeters

Zowel in het voorstel Beke als in het voorstel Di Rupo wordt de taalwetgeving in de facilititeitengemeenten helemaal aangepast: na een eenvoudige aanvraag krijgen Franstalige inwoners zes jaar lang al hun documenten in het Frans. Dit is telkens hernieuwbaar. Elk Nederlandstalig document van gemeente, OCMW of een ondergeschikte dienst of vzw zal in de toekomst bovendien afgesloten worden met de vermelding (in het Frans en het Nederlands) dat men zo'n aanvraag kan doen.

Commentaar:

Dit komt neer op een zeer drastische uitbreiding van de faciliteiten. Hiermee worden de zes betrokken gemeenten in de praktijk grotendeels tweetalige gemeenten. De omzendbrief Peeters, die bepaalt dat zulke aanvraag bij ieder document afzonderlijk dient te gebeuren, wordt in de prullenmand gegooid, ondanks het feit dat de Raad van State deze omzendbrief in herhaalde arresten wettig en conform de Grondwet heeft bevonden. Sterker nog: er worden bestanden aangelegd van Franstalige en Nederlandstalige inwoners, hetgeen neerkomt op een talentelling. Dit was tot op vandaag absoluut verboden.

Precies omwille van de negatie van dit verbod, heeft de Vlaamse regering terecht geweigerd de drie burgemeesters te benoemen. Hun incivisme wordt nu over de gehele lijn beloond.

1.3 Benoeming burgemeesters

Beke voorziet twee mogelijkheden: ofwel komt er enkel een specifieke regeling voor de benoeming van de burgemeesters uit de zes faciliteitengemeenten ofwel komt er een regeling voor alle betwistingen over de geldigheid van verkiezingen en benoemingen, ook wat betreft de parlementsverkiezingen (cfr. het Grosaru-arrest), de benoeming van ministers, de aanstelling van gouverneurs, bestendige deputatie enz.

In dat laatste geval wil Beke alle betwistingen (ook deze inzake schepenen en OCMW-voorzitters) toewijzen aan het Grondwettelijk Hof.

In het eerste geval houdt Beke in principe de Raad van State bevoegd, maar op verzoek van de afgewezen burgemeester moet de Raad van State het dossier overmaken aan hetzij het Grondwettelijk Hof, hetzij aan de (tweetalige) algemene vergadering van de Raad van State.

In het voorstel Di Rupo wordt het Grondwettelijk Hof meteen en bij uitsluiting bevoegd gemaakt voor benoemingsbetwistingen inzake de zes gemeenten. Identiek aan beide voorstellen is dat de Vlaamse regering binnen de zestig dagen na ontvangst van de voordrachtsakte een beslissing moet nemen (benoemen of weigeren). Bij afwezigheid van zo'n beslissing wordt betrokkene geacht van rechtswege burgemeester te zijn.

In beide voorstellen wordt ook de mogelijkheid voorzien dat de Raad van State of het Grondwettelijk Hof bij kennelijk wangedrag de kandidaat-burgemeester voor een periode kan uitsluiten van een nieuwe kandidaatstelling.

Commentaar:

Duidelijk is dat Beke er principieel geen bezwaar heeft dat het Grondwettelijk Hof deze bevoegdheid overneemt van de Raad van State. Hoe dan ook is dit een gevoelige versterking van de positie van de Franstaligen: het Grondwettelijk Hof is immers paritair N/F samengesteld; de magistraten worden rechtstreeks vanuit de politieke partijen aangesteld en zijn vaak gewezen politici. Dit is een wereld van verschil met de eentalig Nederlandstalige kamers van de Raad van State die vandaag bevoegd zijn. Het is trouwens om deze reden dat de afgewezen burgemeesters de voorbije jaren nooit een beroepsprocedure hebben ingesteld tegen hun niet-benoeming.

Dat de Vlaamse overheid binnen de twee maand *moet* overgaan tot de benoeming, is een bijkomend en onterecht voorrecht. Elders in Vlaanderen kan het immers gebeuren dat de minister een langere periode nodig heeft, bv. wanneer bijkomende overtuigingsstukken moeten worden overgemaakt. Een benoeming tot burgemeester “van rechtswege” is een novum waarbij zeer veel vraagtekens kunnen geplaatst worden. De autonomie van de Vlaamse overheid wordt hiermee duidelijk ondergraven.

1.4 Geschillenbeslechting

De voorstellen van Beke en Di Rupo wat betreft het ‘Contentieux’ hebben betrekking op alle geschillen inzake de interpretatie en de toepassing van de taalwetgeving in gemeenten met een bijzondere taalstatuut. Concreet gaat het om alle faciliteitengemeenten (ook deze langs de taalgrens en in Duitstalig gebied) en om de 19 Brusselse gemeenten. Het is de Franstalige partijen al zeer lang een doorn in het oog dat de “Vlaamse” interpretatie van de faciliteiten

door de Nederlandstalige kamers van de Raad van State sterk verschilt van hun eigen, extensieve en excessieve interpretatie.

Beke stelt voor dat de Raad van State bevoegd zou blijven, maar dat de klager een prejudiciële vraag kan laten stellen aan het Grondwettelijk Hof dan wel de doorverwijzing naar de (tweetalige) algemene vergadering van de Raad van State. Interessant is de tijdsbeperking die wordt ingevoerd: deze procedure kan hoogstens tweemaal zestig dagen duren. Voor Beke volstaat een aanpassing van de bijzondere wet van 8.8.1980 en van de Brusselwet van 12 januari 1989.

Di Rupo maakt het Grondwettelijk Hof rechtstreeks bevoegd voor alle geschillen i.v.m. deze taalwaarborgen. Hij stelt voor de Grondwet aan te passen en de bijzondere wet van 1989 op het Grondwettelijk Hof.

Commentaar:

Het is duidelijk dat men Vlaamse juridische interpretaties inzake de taalwetgeving en de faciliteiten in de toekomst volledig wil uitsluiten. Daarom moet de Raad van State aan banden gelegd worden (voorstel Beke) of zelfs onbevoegd verklaard worden (Di Rupo). Wanneer Vlaanderen binnen afzienbare tijd eigen administratieve rechtscolleges zou oprichten, dan zullen deze uitdrukkelijk niet bevoegd zijn inzake de faciliteitenwetgeving. Ook via deze weg wordt de Vlaamse autonomie verder uitgehouden. De voorstellen van Beke en Di Rupo liggen hoe dan ook in mekaars verlengde. De PS-voorzitter gaat alleen nog een stukje verder dan zijn CD&V-collega.

2. Brussel

2.1. Toekenning van constitutionele autonomie aan Brussel

Zowel Beke als Di Rupo willen via een grondwetswijziging aan Brussel en aan de Duitstalige Gemeenschap constitutionele autonomie verlenen. Dat betekent dat zowel de Brusselaars als de Duitstaligen in de toekomst de werking en samenstelling van hun parlement en van hun regering zelf kunnen bepalen.

In Vlaanderen en Wallonië moet dit gebeuren met een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte stemmen. Het lijkt evident dat hiervoor in Brussel tevens een meerderheid nodig is in elke taalgroep, maar voor Beke is dit slechts een optie. Een alternatieve mogelijkheid is dat hiervoor slechts de toestemming noodzakelijk is van één derde van de Nederlandstaligen. In het voorstel Di Rupo is er enkel nog sprake van deze laatste optie.

Wouter Beke somt een aantal garanties voor Nederlandstaligen op waaraan geen afbreuk mag worden gedaan. Een daarvan is het verbod van tweetalige lijsten voor de gewestraadsverkiezingen. Uitgerekend dat belangrijke verbod wil Di Rupo opgeheven zien, met als drogreden dat tweetalige lijsten zouden leiden tot een versterking van het tweetalig karakter van Brussel.

Commentaar:

Beide voorstellen gaan diametraal in tegen de Vlaamse visie op Brussel, zoals verwoord in de resoluties van 1999 of de Octopusnota. CD&V laat dus uitdrukkelijk de Vlaamse visie op

Brussel (als een gebied met een bijzonder status, naast de twee deelstaten Vlaanderen en Wallonië) vallen en aanvaardt de Franstalige visie op België als een land dat bestaat uit drie volstrekt gelijkwaardige gewesten.

Wanneer deze constitutieve autonomie bovendien eenzijdig door de Franstaligen kan worden ingevuld, zelfs wanneer een ruime meerderheid Nederlandstaligen daartegen gekant is, dan wordt de basis gelegd voor de totale marginalisering van de Brusselse Vlamingen. De invoering van tweetalige lijsten vormt daarbij de kers op de taart: op die manier zullen de Brusselse Vlamingen nog bijna enkel verkozen kunnen worden bij de gratie van de Franstalige partijen, wat hen tot willoze *Flamands de service* van de Franstaligen zal maken. De fundamentele tweedeling van Brussel, met twee volwaardige en gelijkwaardige gemeenschappen, dreigt hiermee doorbroken te worden. Als de Vlaamse politici zich hiertoe laten verleiden, onderwerpen zij zich helemaal aan de francofone dominantie.

2.2. Oprichting van een metropolitane / grootstedelijke gemeenschap

Zowel Beke als Di Rupo vinden het nodig om bij bijzondere wet een nieuwe instelling te creëren voor “Brussel en zijn hinterland”. Beke heeft het over een “Metropolitane Gemeenschap” en Di Rupo spreekt over een “Grootstedelijke gemeenschap”, die een zone zou beslaan van 1,8 miljoen inwoners en “bijna 35 gemeenten”, die zowel in Vlaanderen als het Waals gewest gelegen zijn. Bijkomende details over deze gemeenten ontbreken.

Het zou gaan om een platform rond o.a. mobiliteit, tewerkstelling en ruimtelijke ordening, waarrond volgens Beke de drie gewesten en de federale overheid een samenwerkingsakkoord moeten afsluiten. Ook de provincies kunnen toetreden. Di Rupo heeft het over een samenwerking tussen de gewesten (dus los van de federale overheid); ook gemeenten moeten volgens hem tot dit platform kunnen toetreden.

Commentaar:

Het gevaar van deze nieuwe instelling kan nauwelijks onderschat worden.

1. Door deze regeling krijgen het Brussels én Waals gewest extraterritoriale inspraak voor grondgebonden aangelegenheden over een deel van het Vlaamse grondgebied. Dit houdt met andere woorden een doorbreking in van de exclusieve Vlaamse bevoegdheid in deze aangelegenheden op een (overigens niet precies omschreven) deel van het Vlaams grondgebied. Een dergelijk voorstel gaat dus in tegen de grondwettelijke indeling in gewesten en gemeenschappen en het daaraan verbonden territorialiteitsprincipe.

2. Deze metropolitane gemeenschap vormt in feite de voorbode van een uitbreiding van het Brussels gewest. De idee is ontstaan in de schoot van ondernemerskringen, maar werd meteen politiek gerecupereerd. Daags nadat de laatste werkgeversorganisatie (Voka) er haar handtekening had onder geplaatst (30 augustus 2009) kraaide *Le Soir* victorie op haar frontpagina: “*Les patrons se mobilisent pour le Grand-Bruxelles*”.

3. Niemand is tegen een verbeterde samenwerking tussen Brussel en Vlaams- en Waals-Brabant, maar het is volstrekt verkeerd en uiterst nefast om de brede Rand rond Brussel te bestempelen als “grootstedelijk.” De eigenheid van de Vlaamse Rand bestaat immers in het groen en landelijk karakter ervan. Het moet de bedoeling zijn om dit landelijk karakter te

vrijwaren en de morfologische uitbreiding van Brussel tegen te gaan. Dat was ook de ondubbelzinnige strekking van het gewestplan van 1977.

4. Wanneer ook gemeenten individueel kunnen toetreden tot dit platform, zoals in het voorstel-Di Rupo, dan is het hek helemaal van de dam. Niet alleen de zes faciliteitengemeenten maar ook gemeenten zonder faciliteiten zouden kunnen beslissen om aan te sluiten bij Groot-Brussel, zonder dat Vlaanderen dat kan verhinderen. **Dit komt neer op de realisatie van de stoutste dromen van de Franstalige politici: de olievlek van een steeds verder uitdijende Brusselse agglomeratie is weer helemaal terug.**

5. Zelfs al komt dit niet neer op een formele uitbreiding van het gewest, toch zullen steeds meer mensen binnen dit gebied zich identificeren met de “grootstad” en niet langer met Vlaanderen of Vlaams-Brabant. Meteen wordt ook de weg geopend voor nieuwe bemoeienissen van het Brusselse én het Waalse gewest in Vlaamse aangelegenheden op het grondgebied van Vlaanderen. De belangrijkste drijfveer achter de strijd voor de splitsing van BHV was nochtans het stopzetten van deze bemoeienissen. Dit wordt helemaal ongedaan gemaakt. Bijzonder kwetsend is bovendien dat men onomwonden spreekt over een “gemeenschap”: wordt hiermee een aanzet gegeven van een indeling van het land in vier gemeenschappen, met name de Vlaamse, de Franstalige, de Duitstalige en de Brusselse?

2.3. Overleg inzake mobiliteit en regeling voor de Brusselse ring

Via een bijzondere wet wordt een verplicht overleg georganiseerd tussen de gewestregeringen inzake mobiliteit naar en rond Brussel, verkeersveiligheid en wegenwerken. Er wordt geen duidelijke omschrijving gegeven inzake territoriale afbakening van wat met “naar en rond Brussel” wordt bedoeld. Op en afritten van de Brusselse ring mogen slechts worden afgesloten of onbruikbaar gemaakt na akkoord van de drie gewestregeringen.

De voorstellen van Beke en Di Rupo zijn identiek. Aangezien ook hiervoor een grendelwet wordt gebruikt, kan dit niet meer worden gewijzigd door de Vlaamse meerderheid zonder instemming van de Franstaligen.

Commentaar:

Ook met deze regeling wordt inbreuk gepleegd op de exclusieve Vlaamse bevoegdheid inzake mobiliteit, verkeersveiligheid en wegenwerken op zijn grondgebied. Door de open begrenzing wordt de deur wagenwijd opengezet voor bemoeienis van de andere gewesten in deze Vlaamse bevoegdheden.

Inzake de op- en afritten van de Brusselse ring is deze regeling bepaald dwingend en verliest de Vlaamse regering volledig haar autonomie om deze af te sluiten of onbruikbaar te maken. Van enige wederkerigheid is hier evenwel geen sprake: Brussel kan blijkbaar zonder enig probleem zijn tunnels afsluiten zonder inspraak van wie dan ook...

Ook dit is dus een regeling die volledig kadert in de Franstalige politieke agenda om in Belgisch verband de Brusselse olievlek uit te breiden en in post-Belgisch verband de aanspraken op Vlaams grondgebied rond Brussel te vergroten.

2.4. Bijkomende financiering Brussel

Inzake de extra financiering van Brussel stellen we grote verschillen vast tussen de voorstellen van Di Rupo en deze van Wouter Beke. Bizar genoeg wil Beke voor verschillende posten veel hogere bedragen toekennen dan Di Rupo. Bij Beke ontbreekt evenwel een totaalbedrag (hij legt 250 miljoen euro vast in wetswijzigingen), terwijl Di Rupo van zijn totaal van 461 miljoen aan extra middelen slechts 155 miljoen vastlegt in wetswijzigingen.

Het overige gedeelte moet worden betaald via een “pendelaarsdotatie”, te financieren door het Vlaamse en het Waalse gewest en via een dotatie “internationale ambtenaren”. Hoeveel deze dotaties precies bedragen en welk bedrag door welk gewest betaald moet worden, blijft ongeschreven.

Concrete verschillen tussen de voorstellen van Di Rupo en Beke hebben o.a. betrekking op de gelden voor VGC en Cocof (waarvoor Beke 60 miljoen euro extra voorziet en Di Rupo 30 miljoen), een extra dotatie van 45 miljoen die Beke voorziet voor Brussel voor de kosten van de pendelaarsmobiliteit en extra trekkingsrechten in het kader van het werkgelegenheidsbeleid (+ 36 miljoen euro). Di Rupo is dan weer wat guller inzake taalpremies (25 miljoen euro versus 20) en inzake de compensatie van de zogeheten “dode hand” (25 miljoen i.p.v. 14).

Commentaar:

De grote verschillen tussen Beke en Di Rupo en de vage formuleringen tonen aan dat de extra financiering voor Brussel (461 miljoen euro!) hoogst arbitrair is. Van een echte verantwoording is geen sprake. Voor ons is de onderfinanciering van Brussel nog steeds onvoldoende bewezen. De tekorten in het Brussels budget hebben voor een groot stuk te maken met het wanbeheer in Brussel zelf. Minstens zou Brussel moeten ophouden met de financiering van een reeks verplichtingen van de gemeenschappen en van de lokale besturen.

Opmerkelijk is dat Beke in zijn nota op blz. 39 stelt dat een deel van de extra financiering pas zou toegekend worden na validatie van een akkoord binnen de Brusselse regering over meer transparantie en een meer efficiënte bestuurlijke organisatie.

Hoeft het te verwonderen dat hierover in de voorstellen van Di Rupo niets is terug te vinden?

2.5. Wijzigingen taalwetgeving Brussel

De wijzigingen aan de bestuurstaalwet voor Brussel zijn in de voorstellen van Beke en Di Rupo zeer verregaand, zowel wat betreft de gewestelijke diensten als de lokale diensten.

1. Gewestelijke diensten

Hoewel de Vlamingen vragende partij waren voor meer tweetaligheid bij het personeel, blijft de regel dat enkel de diensten tweetalig moeten zijn en dus niet het personeel. Zelfs in de leidinggevende functies blijft de verplichte tweetaligheid beperkt tot 20% van het personeel (10% Nederlandstaligen, 10% Franstaligen). Alleen bij de brandweer treedt er een wijziging op: het operationeel kader zou er na verloop van tijd tweetalig moeten worden (bij Di Rupo: een bepaald percentage van het operationeel kader).

In de toekomst zal in de gewestelijke diensten gewerkt worden met vaste taalkaders waarbij het werkvolume niet langer een rol speelt. Hoewel dit voordelig lijkt voor de Nederlandstaligen, kan dit in de praktijk leiden tot een achteruitgang van Nederlandstalig personeel. Het laatste taalkader van het ministerie van het BHG (2006) wees 28,13% van de betrekkingen toe aan de Vlamingen, nu is er bij Beke sprake van twee opties 30% Nederlandstaligen of 20%. Di Rupo houdt het op 20%.

Daar bovenop komt dat het vak- en werkliedenpersoneel uit het taalkader zal worden gehouden, wat betekent dat deze personeelscategorie volledig met (eentalig) Franstalig personeel kan worden bemand. Ook gesco's, tijdelijk personeel en uitzendpersoneel zouden uit de toepassing van de taalwetgeving worden geschrapt.

2.Plaatselijke diensten (gemeenten, OCMW's, lokale ziekenhuizen, politiezones)

De plaatselijke diensten stappen in beide voorstellen over van het principe van tweetaligheid van het personeel naar tweetaligheid van de dienst. Tot nog toe gold voor alle lokale ambtenaren en contractuele personeelsleden (behalve het vak- en werkliedenpersoneel en het onderwijzend personeel) een algemene tweetaligheidsverplichting. Deze werd via zogenaamde taalhoffelijkheidssakkoorden omzeild, maar bleef als uitgangspunt steeds overeind als wettelijke norm en streefdoel. Dit wordt nu drastisch herleid: **slechts 50% van de hogere functies en 25% van het lagere personeel moet voortaan nog tweetalig zijn.** Verzekerde tweetaligheid is er enkel nog voor de secretaris, de gemeenteontvanger en de "human resource manager". Bovendien vallen de PWA'ers, tijdelijk en uitzendpersoneel, gesco's, tewerkgestelden in kader van de OCMW-wet en de gemeentelijke cultuur- en onderwijsdiensten voortaan volledig buiten deze verplichting. Bij de politiemensen wordt de tweetaligheid voortaan pas noodzakelijk na twee jaar of misschien pas na vijf jaar (terwijl een aanzienlijk deel van de jonge politiemensen slechts vijf jaar in Brussel werken).

Wel wordt gesteld dat de tweetaligheid van de dienst "in alle omstandigheden" moet verzekerd worden en kan er niet met aparte loketten gewerkt worden.

Ook inzake de **taalkaders** zijn er opmerkelijke wijzigingen: het vak- en werkliedenpersoneel wordt voortaan volledig buiten het taalkader geplaatst en Di Rupo wil de pariteit bij de leidinggevende functies uithollen door ook de tweetaligen buiten het taalkader te houden. Het principe van 25% Nederlandstaligen wordt sterk uitgehold door een merkwaardig afwijkingsmechanisme: pas wanneer een kader voor slechts 75% of zelfs maar 50% is ingevuld, kan in het andere taalkader niet meer worden aangeworven.

Ook de **taalexamens** zelf worden drastisch versoepeld: kennis van de andere taal wordt in de regel beperkt tot de "vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen en elementaire teksten te verstaan". De Brusselse instanties krijgen bovendien greep op Selor, de federale instantie die bevoegd is voor het vaststellen en afnemen van de taalexamens. De taalpremies worden fors uitgebreid en komen volledig ten laste van de federale overheid.

Wat de **sancties inzake tweetaligheid** betreft, zijn er enkele nieuwe elementen: het federale niveau kan de betaling van de taalpremies inhouden voor gemeentebesturen die de percentages niet halen. Nieuwe aanwervingen of promoties van eentaligen zijn in dit geval niet toegelaten, maar Di Rupo holt dit meteen uit door promoties "buiten kader" wel toe te laten en een uitzondering in te voeren "als er geen tweetaligen kunnen gevonden worden".

Beke stelt ook voor dat het schorsingssysteem wordt gewijzigd. Het komt erop neer dat de Brusselse ministers niet meer, zoals nu het geval is, een besluit moeten ondertekenen om een onwettige (eentalige) aanstelling die door de vice-gouverneur werd geschorst, te vernietigen, maar dat zij nu een besluit moeten tekenen om de schorsing van een aanstelling ongedaan te maken. Dit voorstel wordt door Di Rupo evenwel geschrapt.

Tenslotte nog vermelden dat in de beide voorstellen de tweetaligheid van alle **spoed- en MUG-diensten** wordt verzekerd door de verplichte aanwezigheid van een arts en een verpleger van beide taalrollen of van houders van een taalbrevet. Dit wordt opgenomen in de federale erkenningscriteria.

Commentaar:

Op de belangrijkste punten verschillen de voorstellen van Beke en Di Rupo nauwelijks. Beke komt op een heel verregaande wijze tegemoet aan de eisen van de Franstaligen. In de nota-Beke, worden bovendien heel wat kleinere elementen tussen [] gezet voor verdere onderhandeling. In het wetsvoorstel-Di Rupo zijn de meeste van deze haakjes verwijderd en werd reeds eenzijdig een politieke keuze gemaakt waarbij zo goed als steeds de versie die het meest tegemoet komt aan de Franstalige verzuchtingen werd ingevuld.

Inzake de **gewestelijke diensten** wordt er inzake tweetaligheid enkel een vooruitgang aangekondigd wat betreft de brandweer. Voor het overige blijft eentaligheid er troef. Wat de taalkaders betreft, dreigt een ernstige achteruitgang van het aantal Nederlandstaligen. Via de uitzondering voor gescos, tijdelijk personeel en uitzendpersoneel wordt een hele straat geopend om de taalwetgeving te omzeilen en Franstalige personeel aan te werven, zonder dat er een evenwicht moet worden nagestreefd. Bij vak- en werklieden kunnen de Nederlandstaligen voortaan helemaal worden uitgesloten.

Inzake de **gemeentelijke diensten** moeten we vaststellen dat de sabotage van de taalwetgeving door de Franstalige politici vandaag royaal wordt beloond: de tweetaligheid wordt bijna helemaal onderuit gehaald, Vlamingen krijgen voortaan veel minder jobs en de sterk verhoogde taalpremies zullen voortaan federaal (en dus voornamelijk door de Vlamingen) betaald worden. De sabotage wordt dus met klinkende munt beloond.

Indien de taalwetgeving inderdaad in deze zin wordt hervormd, kunnen de Franstaligen jarenlang naar hartenlust overal eentalig Franstaligen aanwerven, zonder dat iemand zich nog kan verzetten. De diensten van het uitvoerend (werklieden) personeel, die vandaag vaak nog in belangrijke mate bemand worden door Vlamingen, kunnen zij integraal verfransen.

Over de verplichte kennis van de andere landstaal in de lokale diensten schrijft Beke letterlijk: *“een quasi veralgemeende tweetaligheid van alle personeelsleden in de lokale diensten wijkt te zeer af van de sociologische realiteiten in Brussel.”* Deze bewering slaat nergens op: mede door het succes van het Nederlandstalig onderwijs en door het ruime aanbod aan taallessen voor volwassenen, was het aantal anderstaligen dat Nederlands kent in decennia nooit zo hoog als vandaag. Met de drastische vermindering van de tweetaligheidsvereisten geeft men een volkomen verkeerd signaal, met name dat de kennis van de andere landstaal minder belangrijk is geworden.

De wettelijke tweetaligheid wordt bovendien herleid tot een belachelijk laag niveau. Met de greep van het Brussels Hoofdstedelijk gewest op Selor ligt het voor de hand dat deze instantie haar onafhankelijkheid verliest en onder curatele van de Franstaligen komt te staan, waardoor

serieuze taalexamens niet meer gewaarborgd zijn. Ook hier zijn de Vlamingen dus verliezende partij.

Dat de tweetaligheid van de dienst voortaan “in alle omstandigheden” verzekerd wordt, is niets anders dan een doekje voor het bloeden. Dit verandert juridisch immers niets aan de huidige situatie, waar die tweetaligheid ook al verzekerd moet zijn.

De systematische en massieve overtreding van de taalwetgeving van de voorbije decennia werd veroorzaakt doordat de bestaande **sancties** niet efficiënt waren en dus ook niet werden toegepast. De Vlamingen dringen dan ook al jaren aan om doeltreffende en waterdichte sanctioneringsmechanismen in te voeren. Hieraan wordt nauwelijks tegemoetgekomen. Bovendien wordt zodanig veel personeel vrijgesteld van tweetaligheid dat er gedurende vele jaren niets zal kunnen ondernomen worden tegen de aanwerving van eentaligen. Ook het inhouden van de federale tussenkomst in de taalpremies zal wellicht weinig indruk maken op de Brusselse plaatselijke besturen.

Het omkeren van het toezicht, zoals voorgesteld door Beke, zou wel enig effect kunnen sorteren. Zeker voor de OCMW's zal dit een nuttige wijziging zijn omdat een besluit voor deze diensten door zowel een Nederlandstalige als een Franstalige minister moet worden ondertekend en de Vlaming niet zo snel geneigd zal zijn om hierin toe te geven. Of dat voor de gemeenten ook het geval zal zijn, is zeer de vraag: daar moet maar één minister (nl. diegene bevoegd voor de plaatselijke besturen) zulk besluit tekenen en dat is tot op heden altijd een Franstalige minister geweest. Die ministers hebben tot nog toe systematisch geweigerd om illegale benoemingen te vernietigen... De effectiviteit van deze maatregel is dus maar half verzekerd. Bovendien is deze maatregel zeer uitdrukkelijk geschrapt in de voorstellen van Di Rupo. Over de enige sanctioneringsmaatregel die (gedeeltelijk) echt doeltreffend zou kunnen zijn en tegemoet zou kunnen komen aan de verzuchtingen van de Vlamingen op dit vlak, bestaat m.a.w. geen enkele overeenstemming.

Wat de *ziekenhuizen* betreft wordt in feite niets nieuws naar voor geschoven, vermits de federale minister van Volksgezondheid nu al, in het kader van Europese regelgeving, bezig is een dergelijke maatregel uit te werken. De voorgestelde maatregel is bovendien uiterst minimaal: zij heeft enkel betrekking op het onthaal en de behandeling in de spoed- en MUG-diensten. Wat de andere diensten van de ziekenhuizen betreft, zou dit enkel geregeld worden voor de IRIS-ziekenhuizen en de lokale ziekenhuizen in het kader van de regeling voor de plaatselijke diensten. Zelfs van een verstrekte controle is vooralsnog geen sprake.

Conclusie: de voorstellen van Beke en Di Rupo zullen de tweetaligheid van Brussel drastisch verzwakken in plaats van deze te versterken. Brussel wordt minder tweetalig en de electorale kracht van de Vlamingen wordt gebroken. Dit is Wallo-Brux in de praktijk: Brussel wordt een francofone stad, waar de Vlamingen blij mogen zijn dat ze er als minderheid geduld worden. Bovendien krijgt Brussel een belangrijke claim op de zes faciliteitengemeenten en zelfs op “zijn” hinterland. Kortom, de Vlamingen in Vlaams-Brabant en in Brussel zijn meer dan ooit het kind van de rekening. Wie hier durft spreken van een propere splitsing, bedriegt de bevolking.

Duidelijk is in ieder geval dat de meeste voorstellen van Beke en Di Rupo nauwelijks van mekaar verschillen. Bart De Wever neemt intussen met klem afstand van deze voorstellen, maar als we Beke mogen geloven, dan ging het om een compromis tussen N-VA en PS en heeft De Wever er zich in de voorbije maanden wel degelijk in grote lijnen akkoord verklaard met deze teksten.